

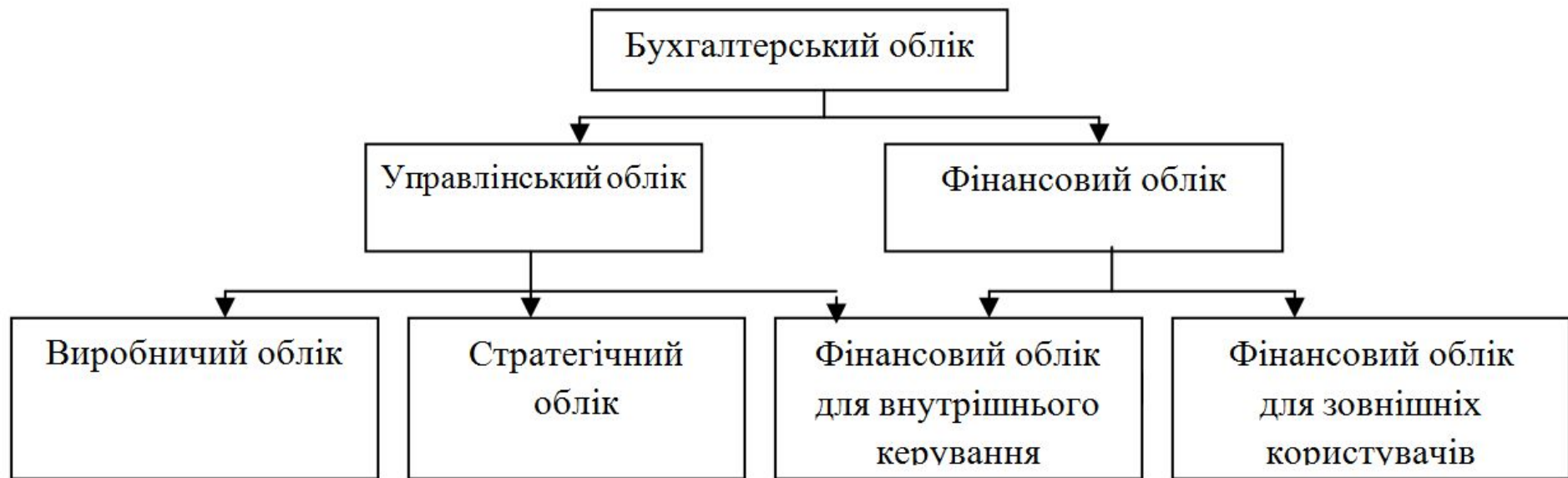
# Тема №1.

## Мета, зміст і організація управлінського обліку



1. Сутність, мета, зміст, завдання, джерела інформації та функції управлінського обліку як складової частини обліково-інформаційної системи підприємства.

**Бухгалтерська інформація**  
широко використовується в  
оперативно-технічному,  
податковому та статистичному  
обліку, а також у плануванні,  
прогнозуванні, розробці тактики  
та стратегії діяльності  
підприємства.



**Рис. 1.1. Складові частини бухгалтерського обліку**

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» дається визначення управлінського обліку як синоніма внутрішньогосподарського обліку, тобто системи обробки і підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством.



Рис. 1.1. Операційна модель інформаційної системи управлінського обліку

**Інформаційна база**  
**управлінського обліку**  
використовується всіма **функціями**  
**управління**, в тому числі функціями  
планування, контролю та оцінки з  
метою прийняття управлінських  
рішень.

## Вимоги до інформації управлінського обліку:

- *своєчасність ;*
- *диференційованість;*
- *доступність форми та змісту;*
- *компактність;*
- *варіантність.*

## **Ієрархія управлінської інформації**

**Стратегічна інформація** використовується головним чином вищим керівництвом для визначення стратегічних цілей організації, а також політики, необхідної для їх досягнення. Вона пов'язана з діяльністю організації протягом довготермінового періоду з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

**Тактична інформація** перетворює стратегічну ціль, плани та рішення в дії середньої керівної ланки. Часовий діапазон їх використання є коротший, ніж на стратегічному рівні і становить переважно один рік, а точність має бути вищою.

**Оперативна інформація** використовується нижчим рівнем керівників та службовців для здійснення тактичних цілей спрямованих на



## ***Етапи процесу управління:***

- планування, організація;
- облік і контроль;
- компенсація і заохочення;
- самооцінка та оцінка менеджерів і персоналу;
- внутрішній інформаційний зв'язок.

**Система управлінського обліку – це економічна система, пов'язана з підготовкою і забезпеченням системи управління інформацією, необхідною для ухвалення оперативних рішень з метою ефективного управління діяльністю підприємства.**

**Обліково-економічну інформацію з метою її ефективного використання можна класифікувати з цілим рядом ознак:**

- за виглядом і повнотою;
- якістю і достовірністю;
- стабільністю і своєчасністю;
- за стадіями і місцями виникнення;
- за місцями споживання і т.д.

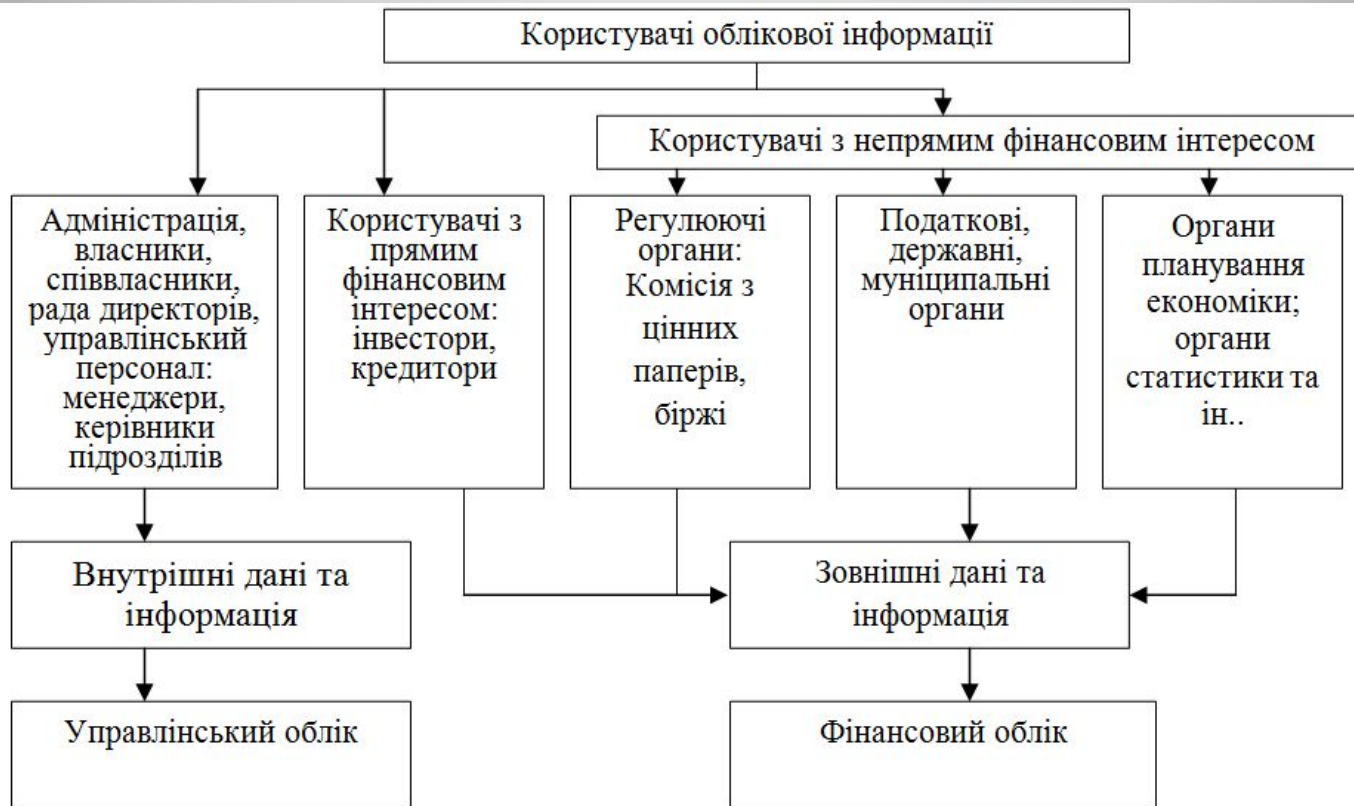


Рис. 1.4. Взаємозв'язок виду обліково-економічної інформації та виду її користувачів.

***Відповідно до цілей  
визначаються і функції  
управлінського обліку:***

- *інформаційна;*
- *комунікаційна;*
- *контрольна;*
- *прогностична.*

**Фінансовий та управлінський обліки є взаємозалежними та взаємозв'язаними компонентами єдиного бухгалтерського обліку у таких аспектах:**

- **єдиних загальнооблікових принципів;**
- **єдиного методу бухгалтерського обліку;**
- **єдиного первинного обліку та професійного середовища.**

## 2. Предмет, об'єкти, метод,

### інструментарій та принципи

**Предметом управлінського обліку є здійснення управлінського обліку** – сукупність процесів виробничо-господарської діяльності, які відображаються в системі узагальнення облікової інформації виходячи з вимог контролю, аналізу, планування, прогнозування, забезпечення ухвалення обґрунтованих і ефективних управлінських рішень на всіх етапах управління.

**Об'єктами управлінського обліку** виступають витрати й результати, що реєструються у процесі виробничо-господарської діяльності підприємства.



Під **методом управлінського обліку** розуміється сукупність прийомів і способів оперативного, статистичного і бухгалтерського обліку, що відповідають специфіці та потребам системи контролю і управління діяльністю підприємства.

## *Інструменти управлінського обліку:*

- документація;
- контроль;
- оцінка;
- калькуляція;
- рахунки;
- аналіз;
- прогнозування;
- бюджетне планування;
- звітність;
- інформування.

## ***Принципи управлінського обліку:***

- безперервність діяльності організації;
- використання єдиних для планування і обліку одиниць вимірювання;
- оцінка результатів діяльності підрозділів організації;
- спадкоємність і багаторазове використання первинної і проміжної інформації для цілей управління;
- формування показників внутрішньої звітності як основи комунікаційних зв'язків між рівнями управління;
- застосування бюджетного (кошторисного) методу управління;
- повнота та аналітичність, що забезпечує

## стадії проектування системи управлінського обліку.

Самофалов П. П. та Квасова О.П.  
розглядають **три етапи** розвитку  
управлінського обліку:

- **I етап** – узагальнення фактичних витрат з метою калькулювання собівартості продукції, становлення стандарт-косту;
- **II етап** – розвиток директ-костингу, а також обліку і контролю за центрами відповідальності;
- **III етап** – виділення управлінського обліку у самостійну систему і перетворення його у стратегічний облік.

## ***Схеми організації управлінського обліку:***

- інтегрована (моністична);
- автономна (замкнута);
- схема повного включення витрат у собівартість продукції;
- схема неповного включення витрат у собівартість продукції (директ-костинг);
- облік фактичних (історичних) витрат;
- облік стандартних витрат (стандарт-

## підприємствах України та можливі шляхи їх вирішення

*управлінського обліку:*

- відсутність чіткого уявлення про сутність, методи та прийоми управлінського обліку серед вітчизняних економістів;
- відсутність рекомендацій щодо впровадження управлінського обліку на підприємствах України;
- відсутність спеціалістів практиків на вітчизняних підприємствах, здатних організувати систему управлінського обліку

**Дякую за увагу 😊**